

AUTOREFERAT

1. Imię i nazwisko: Katarzyna Biernacka-Licznar

2. Posiadane dyplomy i stopnie naukowe

1998: dyplom magistra inżyniera biotechnologii (zakres biologia molekularna i biokataliza) uzyskany 13 października 1998 roku na Wydziale Chemicznym Politechniki Wrocławskiej;

2000: dyplom licencjata na kierunku filologia w zakresie filologii romańskiej, profil włoski uzyskany 20 czerwca 2000 roku w Instytucie Filologii Romańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego;

2002: dyplom magistra filologii na kierunku filologia w zakresie filologii romańskiej, profil włoski uzyskany 27 czerwca 2002 roku w Instytucie Filologii Romańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego;

2006: stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa uzyskany 26 września 2006 na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wrocławskiego; tytuł rozprawy doktorskiej: *Antonio Fogazzaro i jego epoka*. Promotor w przewodzie doktorskim: prof. dr hab. Józef Heistein, Uniwersytet Wrocławski; recenzenci w przewodzie doktorskim: prof. dr hab. Joanna Ugniewska-Dobrzańska, Uniwersytet Warszawski, dr hab. Cezary Bronowski, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu;

2015: dyplom ukończenia studiów podyplomowych Menedżer Projektu Badawczo-Rozwojowego w Wyższej Szkole Bankowej we Wrocławiu.

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych

Po uzyskaniu stopnia doktora podjęłam pracę w Wyższej Szkole Studiów Międzynarodowych w Łodzi. W okresie od 01 października 2006 roku do 30 września 2007 roku byłam zatrudniona na stanowisku wykładowcy, następnie od 01 października 2007 do 30 września 2009 roku na stanowisku adiunkta.

1 października 2008 roku zostałam zatrudniona w Instytucie Filologii Klasycznej i Kultury Antycznej (obecnie Instytut Studiów Klasycznych, Śródziemnomorskich i Orientalnych) Uniwersytetu Wrocławskiego na stanowisku adiunkta, na tym stanowisku pracuję do dnia dzisiejszego. W okresie od 17.04.2011 do 17.09.2011 przebywałam na urlopie macierzyńskim.

4. Wskazanie osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku O stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2016 r. poz. 882 ze zm. w Dz. U. z 2016 r. poz. 1311.):

a) tytuł osiągnięcia naukowego: Polska recepcja włoskiej literatury dla dzieci i młodzieży (cykl publikacji powiązanych tematycznie)

W skład osiągnięcia wchodzi:

- 1) monografia naukowa: Katarzyna Biernacka-Licznar, *Serce Pinokia. Włoska literatura dla dzieci i młodzieży w Polsce w latach 1945-1989*. SBP, Warszawa 2018 (seria Literatura dla Dzieci i Młodzieży). Recenzent: dr hab. Grzegorz Leszczyński, prof. UW, Uniwersytet Warszawski;
- 2) rozdziały w monografii naukowej: Monika Woźniak, Katarzyna Biernacka-Licznar, Bogumiła Staniów, *Przekłady w systemie małych literatur: o włosko-polskich i polsko-włoskich tłumaczeniach dla dzieci i młodzieży*. Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2014. - 290 s.

Recenzenci: prof. dr hab. Ryszard Waksmund, Uniwersytet Wrocławski ; dr hab. Violetta Wróblewska Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu;

Mój wkład w powstanie monografii polegał na napisaniu dwóch rozdziałów: *O historii przekładów włoskiej literatury dla dzieci na język polski do roku 1945* (s. 145-205); *Przekłady włoskiej literatury dziecięcej w Polsce do roku 1945* (s. 206-227) i sporządzeniu indeksu nazwisk (s. 269-288). Łącznie mój wkład oceniam na 35%.

Recenzje monografii:

PAPROCKA Natalia, „Peryferie peryferii w centrum zainteresowania badaczy”, [w:] „Przekładaniec”, nr 31/2015, s. 184-296;

PAPROCKA Natalia, „La «Cendrillon des Cendrillons» polono-italienne : nouvelle revalorisation des traductions pour la jeunesse”, [w:] „Romanica Wratislaviensia”, 62, 2015, s. 146-151;

CZABANOWSKA-WRÓBEL Anna, „Asymetria dwóch « małych literatur »”, [w:] „Italica Wratislaviensia”, 6, 2015, s. 321-326;

WAKSMUND Ryszard, MICHUŁKA Dorota, review: *Przekłady w systemie małych literatur. O włosko-polskich i polsko-włoskich tłumaczeniach dla dzieci i młodzieży*, [w:] „International Research in Children’s Literature” 2016, 9(1), s. 109-111

- 3) artykuł naukowy: Katarzyna Biernacka-Licznar, Le traduzioni polacche della letteratura italiana per l’infanzia negli anni 1887-1939, *Kwartalnik Neofilologiczny*, Vol. 63, Iss. 4 (2016), s. 460-468.

b) omówienie celu naukowego/artystycznego ww. prac i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania

Jako osiągnięcie naukowe zgłaszam jednotematyczny cykl publikacji będących wynikiem moich kilkuletnich badań naukowych. Cykl obejmuje monografię *Serce Pinokia. Włoska literatura dla dzieci i młodzieży w Polsce w latach 1945-1989*, rozdziały w monografii wieloautorskiej pt. *Przekłady w systemie małych literatur: o włosko-polskich i polsko-włoskich tłumaczeniach dla dzieci i młodzieży* oraz artykuł naukowy „Le traduzioni polacche della letteratura italiana per l'infanzia negli anni 1887-1939”, który ukazał się w czasopiśmie „Kwartalnik Neofilologiczny”.

Począwszy od roku 2010 interesowały mnie zagadnienia związane z genezą i drogami rozwoju włoskiej literatury dla odbiorcy niedorosłego. Postanowiłam podjąć próbę przybliżenia polskiemu odbiorcy tych kwestii, a także opisać włoskie teksty literackie, które funkcjonowały na polskim rynku wydawniczym do roku 1945. Uznałam, że takie usystematyzowane spojrzenie a zarazem syntetyczna analiza rzucą nowe światło na interesującą mnie problematykę. Moją uwagę przyciągały także osoby pośredników kulturowych – tłumaczy oraz wydawców, którzy przyczynili się przed II wojną światową do popularyzacji w języku polskim włoskiej literatury dla dzieci i młodzieży. Kwestie te poruszyłam w dwóch opracowaniach (monografii naukowej [I.2] i artykule [I.3]) dotyczących historii przekładów włoskiej literatury dla dzieci i młodzieży na język polski do roku 1945.

W monografii pt. *Przekłady w systemie małych literatur: o włosko-polskich i polsko-włoskich tłumaczeniach dla dzieci i młodzieży* (I.2) we współpracy z Bogumiłą Staniów i Moniką Woźniak podjęłam temat importu literatury dla dzieci i młodzieży z Polski do Włoch oraz z Włoch do Polski. W trakcie prowadzenia badań uznałyśmy, że literaturę dziecięcą w przekładach warto badać zarówno z perspektywy ilościowej, jak i jakościowej, a także z zastosowaniem teorii polisystemów Itamara Evena-Zohara (2000 [1978], 1990). Postanowiłyśmy opisać proces recepcji literackiej i wydawniczej przekładów z języka polskiego na język włoski i z języka włoskiego na język polski z różnych punktów widzenia, korzystając z metod przynależnych do różnych dyscyplin, przy jednoczesnym uwzględnieniu szerokiego kontekstu społeczno-kulturowego dla Włoch i dla Polski. Opublikowane opracowanie miało charakter pionierski i przyczyniło się do zlikwidowania wielu białych plam w historii włosko-polskich oraz polsko-włoskich przekładów literatury dla młodego odbiorcy.

Przedmiotem mojego zainteresowania w tej monografii były przekłady włoskiej literatury dla młodych odbiorców opublikowane w języku polskim do roku 1945. W rozdziale

zatytułowanym *O historii przekładów włoskiej literatury dla dzieci na język polski do roku 1945* zawarłam informacje na temat twórców włoskich i ich dorobku. Najwięcej uwagi poświęciłam wówczas osobom Edmunda De Amicisa i Carla Collodiego, gdyż to właśnie ci pisarze najwyraźniej zapisali się w świadomości polskich czytelników jako wybitni przedstawiciele włoskiej literatury dla dzieci i młodzieży. Zamieściłam ponadto wiele informacji na temat pisarzy i pisarek, których dorobek literacki, jak starałam się wykazać, nie spotkał się z szerszym zainteresowaniem polskich badaczy, koncentrujących się głównie na twórczości Collodiego i De Amicisa (por. prace Moc, Łukaszewicz, Płaszczewskiej). W opracowanym rozdziale stworzyłam mapę obecności literatury włoskiej w przekładzie na język polski, a podstawą do opisanego zjawiska recepcji literackiej i wydawniczej (w latach 1752–1945) stał się zebrany przeze mnie korpus bibliograficzny, obejmujący wydania polskich przekładów i adaptacji włoskich utworów dla młodych czytelników, opublikowany w odrębnym rozdziale monografii.

Z kolei w opublikowanym w roku 2016 artykule naukowym (I.3) zawarłam krytyczne omówienie twórczości trzech autorów włoskich (Collodiego, De Amicisa, Emilia Salgariego), których utwory doczekały się licznych przekładów na język polski do roku 1945 włącznie. Przedstawiłam również postaci wybranych włoskich pisarek dla dzieci i młodzieży (m.in. Idy Baccini, Virginii Tedeschi Treves, Camilli Del Soldato, Cesariny Lorenzoni, Laury Orvieto i Olgi Visentini), ponadto wskazałam na rolę oraz status przedwojennych tłumaczek włoskiej literatury, dzięki którym twórczość włoskich autorów przeniknęła do polskich odbiorców (Heleny Grotowskiej, Marii Obrąpalskiej z Siemiradzkich, Marii Janiny Oleksińskiej, Gabrieli Pianko, Zuzanny Rabskiej i Elżbiety Steinbergowej).

Obie publikacje stanowiły przyczynek do podjęcia dalszych badań, tym razem w odniesieniu do innego okresu historycznego, a mianowicie lat 1945-1989. Efektem tych badań stała się monografia naukowa z dziedziny literaturoznawstwa włoskiego pt. *Serce Pinokia. Włoska literatura dla dzieci i młodzieży w Polsce w latach 1945-1989*, która koncentruje się na problemach związanych z recepcją włoskiej literatury dziecięcej w Polsce Ludowej. Jej celem naukowym jest wskazanie najważniejszych przemian i obszarów oddziaływania włoskiej literatury dla dzieci i młodzieży w Polsce w okresie zasygnalizowanym w podtytule rozprawy.

Monografia składa się z dwóch części: analitycznej i bibliograficznej. W części pierwszej opisuję zarys początków kształtowania się włoskiej literatury dla młodych odbiorców z podkreśleniem wpływu polityki państwa włoskiego na jej formowanie oraz jej recepcję na rynku polskim w latach 1945-1989. W części drugiej monografii zamieściłam bibliografię

polskich przekładów włoskich utworów dla dzieci i młodzieży opublikowanych w latach 1945-1989, obejmującą 59 pozycji oraz ich wznowienia.

Nie podjęto jak dotąd próby stworzenia syntezy poświęconej recepcji literackiej włoskiej literatury dla dzieci i młodzieży rozpatrywanej jako zjawisko kulturowe w przedziale czasowym, obejmującym lata 1945-1989. Należy jednak podkreślić, iż pierwsze wnioski na temat recepcji wydawniczej przekładów włoskiej literatury dla dzieci i młodzieży dla lat 1945-1989, sformułowała Bogumiła Staniów w opublikowanej w roku 2014 monografii (I.2). Ten wyraźnie wyodrębniający się okres wydał mi się niezwykle ciekawy, prowokujący do poszukiwania odpowiedzi na pytania o charakter upowszechniania w Polsce włoskiej literatury dla młodych odbiorców. Postanowiłam przyjrzeć się dokładnie czterdziestopięcioleciu, w którym przekłady z języka włoskiego zostały „uwikłane” w skomplikowaną sieć relacji społecznych, i trwały w niej aż do roku 1989, to jest do zakończenia epoki, która wyznaczyła literaturze dla dzieci i młodzieży w Polsce miejsce szczególne.

Celem moich badań stało się więc przebadanie zjawiska recepcji włoskiej literatury w Polsce w ujęciu interdyscyplinarnym, z uwzględnieniem narzędzi badawczych stosowanych w literaturoznawstwie, bibliologii, socjologii przekładu i etnografii. Podobnie jak miało to miejsce w przypadku opracowanego przeze mnie rozdziału do monografii *Przekłady w systemie małych literatur: o włosko-polskich i polsko-włoskich tłumaczeniach dla dzieci i młodzieży*, punktem wyjścia do moich badań było stworzenie korpusu bibliograficznego, który pozwolił mi na opisanie zjawisk, jakie zaszły w obszarze włoskiej literatury dziecięcej i jej przekładzie na język polski zarówno w perspektywie narodowej, jak i komparatystycznej.

Badaniami objęłam wszystkie utwory z literatury włoskiej opublikowane w języku polskim w zakreślonym przeze mnie okresie (łącznie 59 tytułów). W obrębie czterdziestopięcioletniej perspektywy czasowej uznałam za istotne przedstawienie w formie syntezy historii włoskiej literatury dla odbiorców niedorosłych od chwili zjednoczenia Włoch (1861) do lat 80. XX wieku, jak również prześledzenie elementów, mających istotny wpływ na recepcję dzieł literackich z literatury włoskiej w Polsce Ludowej (wydźwięk społeczny utworów, odbiór wśród czytelników, oceny recenzentów i krytyków, oddziaływanie na twórców polskich).

W tym celu za kluczowe uznałam ujęcie badanego przeze mnie zjawiska importu włoskiej literatury dziecięcej z perspektywy teorii recepcji i wiedzy o kulturze literackiej badanego okresu. Staralam się przy tym uwzględnić społeczne warunki transferu włoskiej literatury do Polski, warunki jej funkcjonowania w okresie Rzeczypospolitej Polskiej (1944-1952) i Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (1952-1989) oraz warunki obiegu badanych utworów

literackich. Niezwykle ważne wydało mi się podjęcie badań, które objaśniłyby mechanizmy przyswajania poszczególnych dzieł twórców włoskich, jak również wpływ na polską recepcję włoskiej literatury dla młodych odbiorców tzw. elementów pośrednich: wydawców, tłumaczy, krytyków literackich, a także czynników ideologicznych i politycznych. W pracy dążyłam do uzyskania wiarygodnych odpowiedzi na postawione pytania problemowe, dotyczące m.in.: wpływu polityki państwa polskiego na recepcję włoskiej literatury dla dzieci i młodzieży w Polsce, dominujących tendencji we włoskiej literaturze dziecięcej do roku 1989 włącznie, sposobu docierania utworów autorów włoskich do Polski, charakterystycznych cech literatury włoskiej badanego okresu, osób podejmujących decyzje odnośnie do zakresu oraz kształtu włoskiej oferty wydawniczej na sterowanym ogólnie polskim rynku przekładów dla dzieci i młodzieży.

Głównym celem mojej pracy był zatem historycznoliteracki opis czterdziestopięcioletniego, zestawiający i porządkujący zjawiska w recepcji włoskiej literatury dla dzieci i młodzieży w Polsce, na tle zmieniającej się dynamicznie sytuacji politycznej i społecznej. Zamiar opisanie i analizy zjawisk zachodzących w recepcji włoskiej literatury z konieczności zaowocował zbliżeniem kilku perspektyw badawczych: historii i krytyki literatury oraz bibliologii, które odwoływały się do różnorodnych świadectw, mających bezpośredni wpływ na recepcję, tj. wypowiedzi literackich i paraliterackich, wypowiedzi metaliterackich (krytycznych i historycznoliterackich), wywiadów oraz analizy danych dotyczących produkcji literackiej.

W moich badaniach starałam się zastosować podejście literaturoznawcze, przekładoznawcze, bibliologiczne, jak również elementy socjologii przekładu i etnografii (wywiady z tłumaczami, wydawcami) i prasoznawstwa. Przyłożenie tak różnorodnych perspektyw, przy jednoczesnym wykorzystaniu metodologii badań recepcji literatury, pozwoliło mi na wnikliwe opisanie obecności twórczości włoskich autorów na polskim rynku wydawniczym w latach 1945-1989.

Otwierający książkę rozdział poświęcony metodologii badań recepcji literatury prowadzi od zaproponowanej przez Hansa Roberta Jaussa metody analizy literatury postrzeganej z perspektywy czytelnika w stronę tzw. polskiej szkoły komunikacji literackiej, która rozwijała się bardzo dynamicznie w latach 70. XX wieku i proponowała spojrzenie na literaturę jako na integralny składnik kultury w danym miejscu i czasie (Żółkiewski 1979, 1982). Zaprezentowana w pierwszym rozdziale problematyka recepcji literackiej, jak również rozważania nad drogą dzieła literackiego z obszaru literatury narodowej i przeniesienia go za pomocą przekładu na inny grunt kulturowy, do „republiki świata literackiego” (Casanova 2017)

stanowią punkt odniesienia dla późniejszych dociekań nad polską recepcją włoskiej literatury dla młodych odbiorców, jej ówczesną specyfiką wynikającą ze ścisłej zależności od polityki narzuconej ogólnie polskim wydawnictwom.

W rozdziale drugim przedstawiam szkic polskiego stanu badań nad recepcją oraz przekładem włoskiej literatury dla dzieci i młodzieży. Prezentuję w nim opracowania i prace zbiorowe polskich badaczy dotyczące tłumaczeń włoskiej literatury dziecięcej na język polski, wskazuję na istotną rolę czasopism branżowych, gdzie publikowano recenzje, artykuły i felietony informujące czytelników o pojawiających się na polskim rynku nowościach z włoskiej literatury dla młodych odbiorców. Opisany przeze mnie świat literacko-translatorско-czytelniczy wyraziście obrazuje siłę oddziaływania na polski rynek wydawniczy Collodiego i De Amicisa, która skłoniła polskich krytyków i badaczy (Łukaszewicz, Moc, Płaszczewska) do poważniejszej refleksji nad ich twórczością.

Kolejne partie książki podejmują próbę panoramicznego spojrzenia na całość omawianej literatury włoskiej od chwili zjednoczenia Włoch do roku 1989 włącznie. Moim zamiarem było przedstawienie oraz scharakteryzowanie czasów i okoliczności, w których zrodziła się włoska literatura dla dzieci, z podkreśleniem jej specyfiki, a także poszczególnych faz rozwoju, będących konsekwencją wpływu polityki państwa włoskiego i zmian, jakie zaszły na przestrzeni wieku w społeczeństwie włoskim. W krajobrazie tym, szczególnie po II wojnie światowej, coraz większą rolę odgrywać zaczęły różnego rodzaju zależności, które doprowadziły do zmian w literaturze włoskiej dla młodego odbiorcy (odejście od ujednoliconego kanonu literackiego podporządkowanego wzorcom wychowawczym i patriotycznym, charakteryzującego literaturę przełomu XIX i XX wieku, rezygnacja z ideologizacji literatury, wzrost wpływu środków masowego przekazu: telewizji i radia na twórców oraz odbiorców literatury dziecięcej, przemiana światopoglądowa), a tym samym zadecydowały o jej imporcie poza granice Włoch.

Rozdział czwarty koncentruje się na sytuacji polskiego rynku literatury dla dzieci i młodzieży w przedziale chronologicznym 1945-1989. Traktuje o specyficznych warunkach, w jakich rozwijała się literatura dla młodych czytelników tuż po zakończeniu II wojny światowej, jak również opisuje skutki działania cenzury PRL-u w odniesieniu do włoskiej literatury dla młodych polskich odbiorców, szczególnie w latach 50. XX wieku. W rozdziale tym przedstawiam sposoby cenzurowania literatury włoskiej na podstawie zachowanych śladów jej kontrolowania zawartych w recenzjach cenzorskich Głównego Urzędu Kontroli Prasy Publikacji i Widowisk (GUKPPiW) zachowanych w Archiwum Akt Nowych w Warszawie.

W kolejnej części rozprawy, w rozdziale piątym, omawiam recepcję wydawniczą przekładów dzieł włoskich autorów na język polski. W formie wprowadzenia prezentuję polski rynek przekładów dla dzieci i młodzieży w latach 1945-1989, następnie przyglądam się przekładom z włoskiej literatury dziecięcej w kolejnych dziesięcioleciach. Udzielam także odpowiedzi na postawione pytania badawcze: jak kształtowała się wielkość produkcji przekładów z języka włoskiego na tle ówczesnej polskiej produkcji dla dzieci i młodzieży, co wybierano z włoskiej oferty wydawniczej dla młodych polskich odbiorców, jakimi kryteriami kierowano się przy doborze tytułów do tłumaczenia, kim byli tłumacze odpowiedzialni za przybliżenie włoskiej literatury polskim czytelnikom i do jakiego stopnia wpływali na kształt oferty wydawniczej.

W rozdziale szóstym analizuję recepcję 25 twórców włoskich, których książki dla dzieci i młodzieży zostały opublikowane w Polsce w latach 1945-1989. Zdecydowałam się na przedstawienie zarówno sylwetek autorów dobrze znanych i żywo obecnych w polskiej świadomości czytelniczej (Collodiego, Itala Calvina, De Amicisa, Gianniego Rodariego), jak również autorów znaczących w kulturze włoskiej, a w Polsce prawie niedostrzeżonych (Marcella Argillego, Alberta Manziego, Bianki Pitzorno). Ze względu na zróżnicowany charakter recepcji poszczególnych twórców w tej części prezentuję zindywidualizowane mikrostudia twórczości każdego z nich, przy czym w kilku przypadkach zdecydowałam się wyjść poza ramy czasowe i wspomnieć o recepcji autorów, których utwory pojawiły się w przekładzie na język polski jeszcze przed rozpoczęciem II wojny światowej. Na przykład osobom Collodiego, De Amicisa i Salgariego oraz ich twórczości poświęciłam zdecydowanie więcej miejsca, także z uwagi na mnogość dostępnych w języku polskim materiałów. W rozdziale tym starałam się w odniesieniu do każdego twórcy zastosować metodę skrupulatnego wglądu w dokonania literackie, jak również jak najpełniej omówić obecność danego autora na polskim rynku wydawniczym.

Rozprawę uzupełnia bibliografia polskich przekładów włoskich utworów dla dzieci i młodzieży, która ukazuje obecność włoskiej literatury dla młodych odbiorców w Polsce w latach 1945-1989.

Wieloperspektywiczne spojrzenie na recepcję włoskiej literatury dla dzieci w Polsce w latach 1945-1989 stało się możliwe dzięki zastosowaniu badań interdyscyplinarnych. Pozwoliło to na dotarcie do wielu cennych informacji na temat pisarzy, którzy dokonali literackiej rewolucji w zakresie włoskiej książki dla dzieci i młodzieży (m.in. Collodi, De Amicis, Rodari), jak również do nieanalizowanych dotychczas przez polskich badaczy materiałów i dokumentów dotyczących pozostałej grupy twórców.

Zastosowana w pracy cezura czasowa i analiza zamkniętego okresu ułatwiła dogłębne opisanie zjawiska historii oraz recepcji włoskiej literatury dla dzieci i młodzieży w Polsce w okresie, w którym zmiany polityczne i ustrojowe doprowadziły do głębokiego przeobrażenia całego polskiego ruchu wydawniczego, a o imporcie przekładów w znacznej mierze decydowały uwarunkowania geopolityczne. Korzystne okazało się także wieloaspektowe spojrzenie na literaturę dla dzieci i młodzieży, coraz częściej praktykowane przez badaczy literatury dla młodych odbiorców. Dzięki temu ukazana w pracy historia włoskiej literatury w Polsce ma nie tylko walor badawczy, ale także dokumentacyjny.

Przeprowadzone przeze mnie badania mogą stanowić punkt wyjścia do podjęcia dalszych kwerend, analiz i prac badawczych mających na celu np. opracowanie retrospektywnej antologii przekładów utworów włoskich obejmujących dzieła najwartościowsze i najbardziej reprezentatywne.

Szansa dla dalszego rozwoju badań nad literaturą dziecięcą leży niewątpliwie w zastosowaniu w badaniach literatury dla dzieci i młodzieży podejścia interdyscyplinarnego, w ramach którego badacze mogą dotrzeć do wielu istotnych źródeł, dotychczas niedostępnych lub niebadanych (m.in. archiwa państwowe, archiwa wydawnictw, prywatne archiwa redaktorów, tłumaczy). Z pewnością pozwoli to rzucić nowe światło m.in. na rolę, strategię i motywacje autorów, tłumaczy oraz wydawców w imporcie literatury dla dzieci i młodzieży do Polski, co może okazać się użyteczne w międzynarodowej dyskusji nad zagadnieniami translatologicznymi w literaturze dziecięcej.

5. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo - badawczych

Od początku pracy naukowej w centrum moich zainteresowań znajduje się literaturoznawstwo i przekład, co jest widoczne w realizowanych projektach badawczych, działalności dydaktycznej i organizacyjnej. Chęć wykorzystania w moich badaniach rozmaitych kompetencji przyczyniła się do powstania prac o charakterze interdyscyplinarnym. Dla mojego rozwoju naukowego nie bez znaczenia była mobilność (WSSM w Łodzi, Uniwersytet Wrocławski, Sapienza Università di Roma) oraz dążenie do zdobywania nowej wiedzy poprzez udział w licznych szkoleniach, stażach krajowych i zagranicznych.

5.1. Pozostałe publikacje

5.1.a. Historia emigracji włoskiej w USA

W trakcie studiów II stopnia w Instytucie Filologii Romańskiej odbyłam 6-miesięczny

staż badawczy na Purdue University w West Lafayette (IN, USA). W trakcie pobytu na uczelni amerykańskiej zainteresowałam się tematem emigracji włoskiej w Stanach Zjednoczonych w XIX i na początku XX wieku. Zebrane wówczas materiały posłużyły mi do napisania pracy magisterskiej pod kierunkiem prof. dr. hab. Jana Okonia i otrzymania tytułu magistra filologii włoskiej. Wyniki badań zawarte w pracy magisterskiej opublikowałam następnie w czterech artykułach naukowych, które ukazały się w latach 2003-2006, w czasie gdy odbywałam studia doktoranckie na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wrocławskiego. Tematyka artykułów była poświęcona historii emigracji włoskiej w Stanach Zjednoczonych na początku XX wieku, ukazanej w utworach Pascala D'Angelo, Pietra Di Donato, Antonia Margaritiego i Michela Pane. Prace te stanowiły próbę pogłębionego spojrzenia i analizy literaturoznawczej zjawiska emigracji włoskiej, które w tamtym okresie nie były przedmiotem zainteresowania italianistów polskich.

5.1.b. Antonio Fogazzaro

Począwszy od roku 2002 moje zainteresowania naukowe skoncentrowały się, za namową mojego promotora pracy doktorskiej prof. dr. hab. Józefa Heisteina, na literaturoznawstwie włoskim i recepcji literatury włoskiej w Polsce. W ciągu czterech lat studiów doktoranckich głównym przedmiotem mojego zainteresowania stał się Antonio Fogazzaro, powieściopisarz i publicysta, którego twórczość była wiernym odzwierciedleniem procesów zachodzących w kulturze (filozofii, religii, polityce) włoskiej i europejskiej na przełomie XIX i XX wieku. Pierwszą poświęconą mu pracę opublikowałam w roku 2003 (*Antonio Fogazzaro: problemi di ricerca*), następnie w rozprawie doktorskiej podjęłam całościową analizę dorobku literackiego Fogazzara, ukazałam także jego związki z Polakami (m.in. z Henrykiem Sienkiewiczem) i dokonałam wnikliwej recepcji twórczości pisarza w Polsce, obejmującej lata 1894-2007. Pracę doktorską, przygotowaną w Instytucie Filologii Romańskiej UW r pod opieką prof. dr. hab. Józefa Heisteina, obroniłam we wrześniu 2006 r. Recenzentami pracy byli: prof. dr. hab. Joanna Ugniewska-Dobrzańska i dr. hab. Cezary Bronowski. Rozprawa została przyjęta w roku 2008 do druku przez toruńskie Wydawnictwo Adam Marszałek, a jej wydanie zostało dofinansowane przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Książka ukazała się drukiem w roku 2009 (Katarzyna Biernacka-Licznar, *Antonio Fogazzaro i jego epoka*. Toruń: 2009. - 319 s. [II.B.2]). W latach 2007-2011 ukazało się kilka moich artykułów naukowych poświęconych osobie i twórczości Antonia Fogazzara i recepcji jego utworów w Polsce (II.B.19 ; II.B.22, II.B.23), stanowiących dodatkowe pokłosie badań przeprowadzonych w trakcie pisania doktoratu.

5.1.c. Przekład prawny i prawniczy

Począwszy od roku 2008 moje zainteresowania i badania naukowe przekierowały się ku nowej tematyce: teorii i praktyce przekładu prawnego i prawniczego, ze szczególnym uwzględnieniem tekstów skonwencjonalizowanych. W trakcie wykonywania zawodu tłumacza języka włoskiego i prowadzenia zajęć ze studentami zorientowałam się, iż na polskim rynku wydawniczym brakuje podręczników i poradników dla adeptów zawodu tłumacza języka włoskiego. Zapotrzebowanie na tego typu materiały wyraźnie wzrosło w chwili przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, jak również w momencie wejścia w życie ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, która regulowała warunki i tryb nabywania uprawnień do wykonywania tego zawodu. Z tego powodu postanowiłam opracować razem z Ewą Żuchowską dwa zbiory dokumentów włoskich, których podstawą stały się autentyczne teksty użytkowe włoskie i polskie. Oba zbiory ukazały się nakładem wydawnictwa CH BECK (II.B.29 ; II.B.30). Z kolei w publikacjach naukowych, które ukazały się drukiem w latach 2010-2014 (II. B.10, II.B.15, II.B.16, II.B.17, II.B.18, II.B.20; II.B.21), poruszałam zagadnienia dotyczące problemów związanych z przekładem tekstów skonwencjonalizowanych, norm przekładowych, norm regulujących pracę polskich tłumaczy przysięgłych. Przedmiotem mojej uwagi były także kompetencje tłumaczy i kształcenie tłumaczy w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego (sieć EMT). W kontekście terminologii interesowały mnie przede wszystkim zagadnienia praktyczne związane z procesem decyzyjnym przy doborze ekwiwalentów terminów prawnych. Za istotne uznałam także opracowanie artykułów poświęconych dokumentom prawnym (pełnomocnictwu i Europejskiemu Nakazowi Aresztowania [ENA]), stanowiących istotny element warsztatu tłumaczy. W artykule (II.B.10) zapoznałam czytelników z ogólną charakterystyką instytucji prawnej pełnomocnictwa w polskim i włoskim systemie prawnym, podjęłam też próbę zestawienia podstawowych terminów funkcjonujących w języku polskim i włoskim z racji zmienności i polisemicznego charakteru terminu „pełnomocnictwo” w tych językach. Z kolei w artykule (II.B.18) wskazałam na różnice występujące w terminologii dotyczącej 32 przestępstw objętych ENA, przedstawiłam częstotliwość stosowania ENA przez polskie sądy, jak również zaprezentowałam trudności związane z inkorporowaniem przepisów decyzji ramowej dotyczących ENA.

Grupa siedmiu artykułów z zakresu przekładu prawnego i prawniczego była dla mnie ważnym efektem podejmowanych przeze mnie badań dotyczących zagadnień teoretycznych związanych z przekładem specjalistycznym. Niezwykle istotny był dla mnie także aspekt praktyczny, z tego też względu opublikowane artykuły kierowałam nie tylko do terminologów i przekładoznawców, ale również do tłumaczy języka włoskiego. O zapotrzebowaniu na tego

typu opracowania może świadczyć fakt zainteresowania tymi artykułami w serwisie naukowym Academia.edu.

Zainteresowanie teorią i dydaktyką przekładu tekstów specjalistycznych wynikało z mojego przekonania o kluczowym znaczeniu kwestii oceny jakości przekładu dla dydaktyki przekładu i dla pracy tłumaczy. W trakcie badań poszukiwałam odpowiedzi na pytania o relacje między terminami specjalistycznymi w języku wyjściowym i docelowym, specyfikę tłumaczenia tekstów prawnych i prawniczych, jak również starałam się udzielić odpowiedzi na pytania, jakie konkretnie problemy terminologiczne występują w pracy nad przekładem różnych gatunków tekstów specjalistycznych w języku włoskim i jakie polski tłumacz może przyjąć rozwiązania.

5.1.d. Literatura dla dzieci i młodzieży

W kolejnych latach pracy naukowej moje zainteresowania zaczęły ponownie przesuwac się w stronę literaturoznawstwa i ku kwestiom związanym z przekładami włoskiej literatury dla dzieci i młodzieży na język polski. Dzięki powierzeniu mi w roku 2011 zadania kierowania projektem badawczym *Status przekładu w polisystemie peryferyjnej literatury dziecięcej. Perspektywa porównawcza na przykładzie literatury włoskiej i polskiej* miałam możliwość podjęcia szeroko zakrojonych badań ukierunkowanych na przedstawienie polskim czytelnikom najważniejszych etapów rozwoju włoskiej literatury dla dzieci i młodzieży w Polsce. Razem z dr hab. Bogumiłą Staniów i prof. Moniką Woźniak (wykonawcami projektu) opracowałyśmy bibliografię przekładów literatury polskiej i włoskiej dla dzieci i młodzieży, a także opublikowałyśmy monografię naukową *Przekłady w systemie małych literatur: o włosko-polskich i polsko-włoskich tłumaczeniach dla dzieci i młodzieży* poświęconą dokonaniom translatorskim i wydawniczym w odniesieniu do dwóch małych literatur: polskiej i włoskiej. Monografia spotkała się z dużym zainteresowaniem środowiska badaczy literatury dla dzieci i młodzieży – dowodem są cztery recenzje, jakie ukazały się po opublikowaniu książki w czasopiśmie polskich i zagranicznych. Potwierdziło to przekonanie naszego zespołu o potrzebie prowadzenia dalszych prac poświęconych badaniu przekładów literatury dziecięcej, w moim przypadku ze szczególnym uwzględnieniem literatury włoskiej.

W roku 2012 opublikowałam artykuł naukowy *La nascita della letteratura per l'infanzia nell'Italia unita* [II.B.14] traktujący o narodzinach włoskiej literatury dla dzieci i młodzieży w chwili zjednoczenia Włoch. Problematyce literatury dla dzieci i młodzieży poświęciłam dużą część moich prac opublikowanych w latach 2011-2017, w których udokumentowałam zmagania z opracowywaniem przede wszystkim zróżnicowanego obrazu

włoskiej literatury dla dzieci i młodzieży w świecie i jej recepcji w Polsce. Efekty te są widoczne w artykułach poświęconych Robertowi Piuminiemu (II.B.7) i Januszowi Korczakowi (II.B.6), jak również w recenzjach naukowych najnowszych monografii poświęconych literaturze dla dzieci i młodzieży (II.A.1, II.A.4, II.A.5, II.B.5). Z tych różnorodnych prac, które powstały na przestrzeni kilku lat, wyłania się przede wszystkim swego rodzaju komparatystyczny obraz włoskiej literatury dziecięcej, który choć wskazuje na jej „peryferyjny” charakter, to równocześnie dowodzi, iż Włochy są reprezentowane w świecie wybitnymi i rozpoznawalnymi dziełami dla najmłodszych, które zachowały w sobie elementy włoskości, a równocześnie stały się utworami uniwersalnymi (m.in. *Pinokio* i *Serce*).

W czasie realizacji projektu *Status przekładu w polisystemie peryferyjnej literatury dziecięcej* podjęłam także refleksję badawczą nad zagadnieniem adaptacji w przekładach dla dzieci. W przypadku utworów dla odbiorcy dziecięcego mamy do czynienia z niezwykle szerokim zakresem typologicznym utworów, z tego powodu można mówić o różnorodnej problematyce adaptacyjnej. Dobrze widać to m.in. na przykładzie baśni *Kopciuszek*, której poświęciłam dwie prace napisane razem z Bogumiłą Staniów (II.B.8, II.B.12). Wykazałyśmy w nich, iż w zderzeniu z nowymi mediami (filmem, grami komputerowymi, aplikacjami) dochodzi do transformacji baśni i choć nowe wersje odpowiadają wielu kryteriom adaptacyjnym, to tak naprawdę dochodzi do powstania autonomicznego tekstu, funkcjonującego w oderwaniu od swojego pierwowzoru.

Nieco inną perspektywę badań przedstawia artykuł traktujący o Zofii Ernst (II.B.4), wybitnej tłumaczce języka włoskiego dla dorosłych i dzieci, miłośniczce kultury i literatury Półwyspu Apenińskiego. W artykule tym opisałam i oceniłam rolę Ernstowej w procesie kształtowania obrazu włoskiej literatury w Polsce w okresie jej działalności przekładowej, który przypadł na lata 1953-1979. Inspiracją do podjęcia tego tematu stało się spotkanie z rodziną tłumaczki i przeprowadzone wywiady. W przyszłości chciałabym opracować podobne mikrostudia dla grupy tłumaczek języka włoskiego (nie tylko literatury dla dzieci i młodzieży), których działalność przypadła na XX wiek.

5.1.e. Polskie wydawnictwa dla dzieci i młodzieży w XXI wieku

Po zakończeniu realizacji projektu badawczego poświęconego przekładom z włoskiej literatury dla dzieci i młodzieży na język polski zajęłam się, razem z dr Natalią Paprocką, opisaniem zjawiska działalności „lilipucich” wydawnictw, które zmodyfikowały krajobraz polskiej książki literackiej dla dzieci na progu XXI wieku. Badaniami objęłyśmy 16 niezależnych oficyn, które w literaturze przedmiotu są określane mianem „wydawnictw

lilipucich” (Olech, Leszczyński, Zając). Efekty ich działalności i produkcji wydawniczej omówiliśmy w trzech wspólnie napisanych artykułach naukowych (II.A.2, II.A.3, II.B.5). W badaniach dotyczących roli wydawców w przekładzie literackim dla dzieci i młodzieży, których efektem był artykuł II.A.2, posłużyliśmy się metodą etnograficzną, coraz bardziej cenioną przez przekładoznawców. Z kolei w publikacji II.A.3 inspiracją dla naszych rozważań stała się teoria repertuaru kulturowego Itamara Even-Zohara. W pracy staraliśmy się udzielić odpowiedzi na pytanie o wpływ działalności wydawnictw lilipucich na całokształt literatury dla dzieci i młodzieży w Polsce. Tematem trzeciego artykułu (II.B.5) było omówienie działalności wydawnictwa Format, zaliczanego do grupy oficyn lilipucich. Dalsze badania dotyczące awangardowych polskich wydawnictw prowadziłyśmy w latach 2017-2018 razem z dr Elżbietą Jamróz-Stolarską. Ich efektem jest pionierskie na rynku polskim opracowanie dotyczące analizy twórczej działalności małych polskich wydawców na początku XXI wieku i bibliografia pozycji wydanych przez te wydawnictwa w latach 2000-2015 (II.B.1).

5.1.f. *Quo vadis*

Podczas realizacji wspomnianego już wcześniej projektu *Status przekładu w polisystemie peryferyjnej literatury dziecięcej. Perspektywa porównawcza na przykładzie literatury włoskiej i polskiej*, skupionego m.in. na badaniach bibliograficznych nad polsko-włoskimi przekładami literatury dla dzieci i młodzieży, zostały poczynione pierwsze, wstępne badania nad recepcją powieści *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza we Włoszech. Zaowocowały one szeregiem obserwacji skłaniających do podjęcia dalszych, szerszych i bardziej systematycznych badań nad tematem. W roku 2015 wraz z międzynarodową grupą badaczy z Polski i z Włoch postanowiłam aplikować o interdyscyplinarny, międzynarodowy grant badawczy poświęcony miejscu powieści *Quo vadis* w kulturze włoskiej. Przedsięwzięcie to jest aktualnie w trakcie realizacji.

W pierwszej kolejności podjęto działania mające na celu realizację zadań związanych z obchodami Roku Sienkiewicza (2016). W listopadzie 2016 r. wspólnie z partnerami projektu (Instytutem Polskim w Rzymie i Stacją Naukową Polskiej Akademii Nauk w Rzymie) zorganizowano m.in. międzynarodową konferencję naukową i wystawę okolicznościową poświęconą Henrykowi Sienkiewiczowi. W wyniku dotychczas przeprowadzonych badań opublikowałam m.in. artykuł naukowy (II.B.3) traktujący o wizualnej stronie włoskich adaptacji *Quo vadis* dla odbiorcy niedorosłego, jak również opracowałam razem z Moniką Woźniak obszerny katalog wystawy *Quo vadis? Da caso letterario a fenomeno della cultura di massa. Ispirazioni-Adattamenti-Contesti*, który towarzyszył obchodom Roku Sienkiewicza

w Rzymie. Skierowanie uwagi na kompleksowy obraz włoskiej recepcji *Quo vadis* wpływało z chęci i potrzeby stworzenia całościowego obrazu dziejów włoskiej recepcji tej powieści, obejmującego nie tylko odbiór literacki, krytycznoliteracki, szkolny i edukacyjny, ale także obecność i wpływ powieści na kulturę popularną i materialną.

5.2. Granty i projekty

W obszar moich zainteresowań naukowych wpisują się także realizowane granty:

Od 2016 roku kieruję kilkusobowym zespołem pracującym nad projektem *Miejsce „Quo vadis” w kulturze włoskiej. Przekłady, adaptacje, kultura popularna* (nr 2bH 15 0136 83) realizowanym we współpracy z trzema polskimi ośrodkami naukowymi (Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Łódzki, Instytut Badań Literackich PAN), jednym ośrodkiem zagranicznym (Sapienza Università di Roma, Włochy) i wspieranym przez Narodowy Program Rozwoju Humanistyki. Nowatorski charakter projektu polega na połączeniu perspektyw badawczych przekładoznawstwa, komparatystyki, badań nad recepcją i humanistyki cyfrowej. Celem projektu jest opracowanie całościowego obrazu dziejów włoskiej recepcji *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza. Podkreślić należy, że to przedsięwzięcie stwarza możliwość wieloaspektowego przedstawienia oraz pogłębienia, dzięki różnym spojrzeniom badawczym, zagadnienia obecności i wpływu twórczości Sienkiewicza (ze szczególnym uwzględnieniem *Quo vadis*) na odbiorcę włoskiego. Powodzenie dotychczas zrealizowanych etapów projektu dowiodło umiejętności koordynowania przeze mnie pracami małego zespołu badawczego. Sam projekt jest próbą ambitnego łączenia badań diachronicznych i synchronicznych oraz porównawczych, integrującą badaczy reprezentujących różne dziedziny nauki. Dzięki wielometodowości oraz wykorzystaniu zaawansowanych technologii (badania stylometryczne) projekt stwarza okazję do powstania trwałego hipertekstu na temat ważny dla naszej kultury narodowej.

W latach 2011-2014 kierowałam projektem badawczym *Status przekładu w polisystemie peryferyjnej literatury dziecięcej. Perspektywa porównawcza na przykładzie literatury włoskiej i polskiej* (nr N N103 398740), finansowanym przez Narodowe Centrum Nauki. Jego celem było zbadanie sposobu przenikania i asymilacji przekładów literatury dziecięcej w obrębie tzw. kultur peryferyjnych, w których tłumaczenia stają się często fundamentalnym elementem polisystemu literatury przyjmującej i wpływają niejednokrotnie na procesy jej rozwoju. Efektem realizacji tego projektu jest opublikowana w roku 2014 monografia naukowa pt. *Przekłady w systemie małych literatur: o włosko-polskich i polsko-*

włoskich tłumaczeniach dla dzieci i młodzieży ukazująca dwa „peryferyjne” polisystemy literackie.

W roku 2006 byłam głównym wykonawcą projektu badawczego (promotorskiego) *Antonio Fogazzaro i jego epoka* (nr 1H01C01929), finansowanego przez Ministerstwo Nauki i Informatyzacji. Jego celem było przeprowadzenie kwerendy badawczej w archiwum Antonia Fogazzara w Vicenzy we Włoszech i dotarcie do korespondencji Fogazzara z Polakami. Efektem realizacji tego projektu było przygotowanie rozprawy doktorskiej, jak również napisanie artykułów naukowych, w których przedstawiłam wyniki kwerendy.

W roku 2013 powierzono mi także kierowanie projektem badawczym finansowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, który dotyczył realizacji zadania publicznego w zakresie edukacji publicznej. Projekt pt. „Seminarium dla studentów, pracowników Uniwersytetu Wrocławskiego i dolnośląskich szkół wyższych dotyczące nowych metod nauczania i uczenia się języka włoskiego” był realizowany pod moim kierunkiem w okresie od września do grudnia 2013 r., a jego wymiernym efektem było zorganizowanie dwudniowego seminarium naukowo-dydaktycznego dla studentów i pracowników UWr i nauczycieli języka włoskiego z obszaru województwa dolnośląskiego.

Ponadto brałam udział w charakterze uczestnika w realizacji następujących projektów:

- „DOBRA KADRA – podniesienie kompetencji kadry dydaktycznej Uniwersytetu Wrocławskiego na rzecz wzmocnienia jakości kształcenia na uczelni” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Okres realizacji projektu: marzec- maj 2018;
- SKILLS POKL projekt: „Komercjalizacja wyników prac badawczych”, finansowanego przez Fundację Nauki Polskiej. Okres realizacji projektu: czerwiec 2015.

5.3. Konferencje

Prowadzona przeze mnie działalność naukowa wiąże się także z aktywnym udziałem w konferencjach naukowych (krajowych i zagranicznych). Łącznie po uzyskaniu stopnia naukowego doktora uczestniczyłam w 32 konferencjach, w tym 23 krajowych i 9 zagranicznych.

Poniżej podaję listę najważniejszych z nich:

2018

konferencja międzynarodowa : 7th AIUCD Annual Conference: Patrimoni culturali nell'era digitale. Memorie, culture umanistiche e tecnologie ; referat (razem z J. Rybickim): Invading the Italian Literary Polysystem. A Distant Reading Case Study of Sienkiewicz's „Quo vadis”. Università di Bari Aldo Moro, Bari, Włochy ;

2017

konferencja międzynarodowa: Translation Studies and Children's Literature; referat (razem z M. Woźniak): To kill a novel: Italian bowdlerizations of Henryk Sienkiewicz's *Quo vadis*. KU Leuven, Brussels, Belgia;

konferencja międzynarodowa: 7th IATIS Regional Symposium "Retracing the History of Literary Translation: New Areas and Methods of Research in the Polish Context", referat: "*Blank Spots*" in the History of Polish Translators of Italian Children's and YA Literature. Uniwersytet Jagielloński, Kraków;

konferencja międzynarodowa: "Possible & Impossible Children: Intersections of Children's Literature & Childhood Studies"; referat (razem z N. Paprocką): *Les révolutions possibles et impossibles: les éditeurs de la littérature de jeunesse (en Pologne, en Italie et en France) en tant qu'idea makers?*. York University, Toronto, Kanada;

2016

konferencja międzynarodowa: "Children's Literature and Play", referat (razem z N. Paprocką): *Polish Lilliputian Publishers as Idea-Makers?*. Uniwersytet Wrocławski, Wrocław ;

konferencja międzynarodowa « *Quo vadis* » Inspirations, contexts and reception of Henryk Sienkiewicz and his vision of Ancient Rome", referat : *Graphic Layout in the Italian Editions for Children of "Quo vadis?" by Henryk Sienkiewicz*. Polish Academy of Sciences, Scientific Centre in Rome; Department of European, American and Intercultural Studies of the Sapienza University of Rome, Rzym, Włochy;

2015

konferencja międzynarodowa: Maps in Children's Literature, referat (razem z D. Michułką): *Fantasy geography*" in Polish children's literature: Looking for a new identity? Bergen University College, Bergen, Norwegia;

konferencja międzynarodowa: Il traduttore errante: figure, strumenti, orizzonti, referat : *Le traduttrici polacche della letteratura italiana per l'infanzia*. Uniwersytet Warszawski, Warszawa ;

2013

konferencja międzynarodowa: Children's Literature, Technology and Imagination: Research, Problems and Perspectives, referat (razem z B. Staniów): *The press without children, children without the press? Modern magazines for children*. Università degli Studi di Padova, Padwa, Włochy;

konferencja międzynarodowa: Children's Literature and Media Cultures, poster: *All of Poland Reads to Kids: An example of new media in literature for children*. Maastricht University, Maastricht, Holandia;

konferencja międzynarodowa: *Włochy i kultura europejska*, referat: *La casa dei libri per giovani dove si trova? La breve storia polacca della letteratura italiana per l'infanzia*. Uniwersytet Jagielloński, Kraków ;

2012

konferencja międzynarodowa: Cinderella as a Text of Culture, referat (razem z B. Staniów): *Le lingue di "Cenerentola" attraverso l'analisi stilometrica*. Sapienza Università di Roma; Rzym, Włochy;

konferencja międzynarodowa : Kulturowa tożsamość książki, referat (razem z B. Staniów) : „*Kopciuszek*" w Polsce. Udomowienie, adaptacja czy degradacja baśni z kanonu? Uniwersytet Wrocławski, Wrocław ;

2011

konferencja międzynarodowa: Pluralité des cultures: chances ou menaces? referat : *Diritto all'interpretazione e alla traduzione nei procedimenti penali un esempio della pluralità delle culture*. Uniwersytet Łódzki, Łódź ;

2010

konferencja międzynarodowa: Nauczanie języka włoskiego w Polsce, referat : *Sta in stazione locomotiva – la lingua italiana nelle scuole primarie*. Uniwersytet Wrocławski, Wrocław ;

konferencja międzynarodowa: The 5th Conference on Translation, Interpreting and Comparative Legilinguistics, referat: *Thumacz przysięgły języka włoskiego w Polsce. Essere traduttore in Italia*. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań.

2009

konferencja międzynarodowa: 4th Conference on Translation, Interpreting and Comparative Legilinguistics, referat : *Wpływ międzynarodowej unifikacji prawa na narodowy język prawny na przykładzie języka włoskiego*. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań;

konferencja krajowa: Między egzotyką a swojskością. O tłumaczeniu literatury włoskiej na język polski i odwrotnie; referat: *Wielkie i małe światki Antonia Fogazzara ukazane przez polskich tłumaczy*. Uniwersytet Wrocławski, Wrocław.

2008

konferencja międzynarodowa : Cent'anni con Elio Vittorini, referat: „Conversazione in Sicilia” *come punto di ricerca per un'analisi di frequenza*. Uniwersytet Szczeciński, Szczecin.

5.4. Działalność dydaktyczna

Moje zainteresowania literaturoznawstwem i przekładem znajdują odzwierciedlenie w działalności dydaktycznej, prowadzonej przeze mnie od roku 2006 na studiach stacjonarnych, niestacjonarnych oraz podyplomowych w Łodzi i we Wrocławiu. Doświadczenie dydaktyczne zdobywałam także za granicą, wielokrotnie biorąc udział w zagranicznych stypendiach naukowych i stażach w ramach programu LLP – Erasmus. Na uczelniach we Włoszech, w Norwegii i w Hiszpanii prowadziłam zajęcia w języku włoskim z zakresu literaturoznawstwa i glottodydaktyki.

Pracując w Wyższej Szkole Studiów Międzynarodowych w Łodzi (2006-2008) prowadziłam zajęcia dydaktyczne na studiach dziennych, zaocznych i podyplomowych. Powierzono mi prowadzenie zarówno kursów w języku polskim, jak i w języku włoskim: wstęp do literaturoznawstwa, historia literatury włoskiej, ćwiczenia z PNJW (praktycznej nauki języka włoskiego), z analizy tekstów literackich, jak również z tłumaczeń włosko-polskich i polsko-włoskich. Pod moim kierunkiem powstało wówczas 20 prac licencjackich i 4 prace podyplomowe, byłam także recenzentem wielu prac licencjackich.

Od chwili podjęcia pracy w Uniwersytecie Wrocławskim (2008 r.) powierzono mi w Instytucie Filologii Klasycznej i Kultury Antycznej (IFKiKA, obecnie Instytut Studiów Klasycznych, Śródziemnomorskich i Orientalnych - ISKŚiO) prowadzenie zajęć z języka włoskiego dla studentów filologii klasycznej i kultury śródziemnomorskiej, jak również wykładów z historii literatury włoskiej, historii i kultury Włoch, ćwiczeń z tłumaczeń z języka

włoskiego na język polski i z języka polskiego na język włoski oraz seminarium licencjackiego. Za moje największe osiągnięcie dydaktyczne w początkowym okresie pracy w IFKiKA uważam uruchomienie specjalizacji italskiej dla studentów filologii klasycznej i kultury śródziemnomorskiej, której jestem opiekunem do dnia dzisiejszego.

W roku 2010 podjęłam współpracę z Instytutem Filologii Romańskiej UW. Początkowo prowadziłam zajęcia z translatoryki (ćwiczenia z zakresu tłumaczeń prawniczo-ekonomicznych włosko-polskich i polsko-włoskich) na Podyplomowych Studiach Kształcenia Tłumaczy Języków Romańskich w IFR. W roku 2013 podjęłam razem z dr hab. Justyną Łukaszewicz i dr Danielem Słapkiem starania o uruchomienie w IFR studiów italianistycznych I stopnia. W zespole opracowaliśmy projekt studiów na kierunku filologia ze specjalnością italianistyka. Od roku 2014 prowadzę w IFR zajęcia dla studentów italianistyki (zajęcia z PNJW, konwersatorium z historii literatury włoskiej dla dzieci i młodzieży, jak również zajęcia tłumaczeniowe).

W moim macierzystym instytucie (ISKŚiO) trzykrotnie powierzono mi prowadzenie seminarium licencjackiego dla studentów kierunku filologia klasyczna i kultura śródziemnomorska. Dotychczas pod moim kierunkiem powstało 18 prac licencjackich (13 w ISKŚiO, 5 w IFR) i 3 prace magisterskie (ISKŚiO). Byłam także recenzentem wielu prac licencjackich i magisterskich.

W roku akademickim 2010/2011 sprawowałam opiekę naukową nad magistrem Gianluką Olcese, w czasie gdy realizował stypendium naukowe Borse di studio Polonia w ISKŚiO Uniwersytetu Wrocławskiego. W semestrze zimowym roku akademickiego 2017/2018 byłam opiekunem naukowym studentki Cecilii Corpetti, która realizowała w ISKŚiO trzymiesięczny staż Erasmus + Programme Traineeships.

5.5. Działalność organizacyjna

Doświadczenie na polu organizacji nauki zdobywam angażując się m.in. w przygotowanie międzynarodowych konferencji naukowych. W roku 2009 współorganizowałam konferencję naukową: *Między egzotyką a swojskością. O tłumaczeniu literatury włoskiej na język polski i odwrotnie*, UW, Wrocław (24-25.09.2009). W roku 2010 byłam kierownikiem międzynarodowej konferencji naukowej *Nauczanie języka włoskiego w Polsce*, która odbyła się na Uniwersytecie Wrocławskim w dniach 31.05-1.06.2010. W kolejnym roku współorganizowałam z Università degli Studi di Genova (Włochy) międzynarodową konferencję naukową *Homo-Peregrinus*, która odbyła się we Wrocławiu na Uniwersytecie Wrocławskim, w październiku 2011 r. Byłam ponadto współorganizatorem

i sekretarzem międzynarodowej konferencji naukowej: *Children's Literature and Play*, która odbyła się w dniach 19-21 maja 2016 roku na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wrocławskiego. Było to dwunaste spotkanie badaczy literatury dla dzieci i młodzieży z całego świata, w ramach cyklu „The Child and The Book”. W tym międzynarodowym kongresie wzięło udział 150 badaczy literatury dla dzieci i młodzieży. Rok później byłam sekretarzem kolejnej dużej międzynarodowej konferencji naukowej *Grammatica italiana fra teoria e didattica – II Convegno Internazionale di Linguistica e Glottodidattica Italiana*, która odbyła się w dniach 1-3.06.2017 w Instytucie Filologii Romańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego. W konferencji wzięło udział ponad 70 badaczy z Europy, Azji i Ameryki Północnej.

Z działalnością naukową i dydaktyczną ściśle wiąże się moja aktywność organizacyjna polegająca na wieloletniej pracy nad powstaniem i rozwojem nowych jednostek badawczo-dydaktycznych w ośrodku naukowym, w których pracowałam (WSSM) i w którym pracuję do dnia dzisiejszego (UWr).

Moje wysiłki zaowocowały w roku 2007 opracowaniem we współpracy z prof. dr hab. Cezarym Bronowskim i dr hab. Arturem Gałkowskim programu studiów dla kierunku italianistyka dla Wyższej Szkoły Studiów Międzynarodowych (WSSM) w Łodzi, jak również zorganizowaniem w WSSM Koła Naukowego dla studentów italianistyki, w ramach którego odbyły się warsztaty translatoryczne i Dni Kultury Włoskiej. Dzięki zdobytemu w WSSM doświadczeniu organizacyjnemu, w chwili podjęcia pracy w IFKiKA UWr podjęłam starania o utworzenie specjalizacji italskiej. Specjalizacja ta została uruchomiona w roku akademickim 2008/2009, do dnia dzisiejszego jestem jej opiekunem. Także w 2013 roku podjęłam wspólnie z dr hab. Justyną Łukaszewicz i dr Danielem Słapką starania o uruchomienie na Wydziale Filologicznym studiów italianistycznych, byłam współodpowiedzialna za stworzenie programu tych studiów, a następnie za prowadzenie zajęć.

Od roku 2017 jestem w ISKŚiO członkiem Instytutowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Chęć współpracy z szerszym gronem badaczy i dążenie do pogłębiania zagadnień dotyczących literatury dla dzieci spowodowały, iż w roku 2016 podjęłam pierwsze starania, razem z innymi pracownikami Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego, o utworzenie Centrum Badań Literatury dla Dzieci i Młodzieży na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wrocławskiego. Przyswiewcała nam idea stworzenia platformy zbliżającej do siebie badaczy z Uniwersytetu Wrocławskiego, którzy w swojej codziennej pracy naukowo-dydaktycznej mają do czynienia z różnymi kręgami kulturowymi, językowymi i literackimi. Centrum Badań Literatury dla Dzieci i Młodzieży jako jednostka dydaktyczno-badawcza na Uniwersytecie Wrocławskim zaistniało oficjalnie 1 grudnia 2017 r., jestem jego członkiem

założycielem i członkiem Rady Programowej. Do zadań centrum należy prowadzenie badań naukowych w zakresie literatury dla dzieci i młodzieży oraz upowszechnianie wiedzy o tej literaturze. Dotychczasowa współpraca członków centrum zaowocowała powstaniem kilku publikacji książkowych, które ukazały się w roku 2018.

Ponadto jestem członkinią organizacji naukowych: International Research Society for Children's Literature, Stowarzyszenia Italianistów Polskich, Polskiej Sekcji IBBY (International Board on Books for Young People) i ogólnopolskiej organizacji zrzeszającej tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych PT TEPIS (od stycznia 2018 roku pełnię w dolnośląskim oddziale TEPIS funkcję wiceprezesa).

Za niezwykle istotne i cenne uważam doświadczenia zdobyte w trakcie pracy w redakcji czasopisma naukowego *Italica Wratislaviensia*, którego jestem współzałożycielem, a od roku 2010 pełnię w nim funkcję sekretarza redakcji. Czasopismo ma charakter filologiczny i profil italianistyczny. Publikowane są w nim prace autorstwa badaczy polskich i zagranicznych z zakresu m.in. badań językoznawczych, literaturoznawczych, przekładoznawczych, recepcyjnych, historyczno-cywilizacyjnych, poświęconych literaturze i kulturze Włoch oraz językowi włoskiemu. Dotychczas ukazało się dziewięć numerów czasopisma, które współredagowałam. Czasopismo *Italica Wratislaviensia* znajduje się na liście B wykazu czasopism naukowych, a za zamieszczoną w nim publikację naukową przysługuje 9 punktów (por. Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 grudnia 2016 r., cz. B, poz. 725).

Od roku 2014 współpracuję z kilkoma czasopismami zagranicznymi, w których powierzono mi funkcję członka rady naukowej (*History of Education & Children's Literature*, *Pagine Giovani*, *L'isola che non c'è*) i członka rady recenzentów (*Malta Review of Educational Research*). Od roku 2016 jestem także członkiem rady programowej serii *Biblioteca Italiana* wydawanej przez Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

5.6. Działalność w zakresie popularyzacji nauki

Od chwili przystąpienia do Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS (2008 r.) zaangażowałam się w organizowanie w dolnośląskim oddziale TEPIS cyklicznych warsztatów dla tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych. W latach 2012-2018 we współpracy z członkami oddziału dolnośląskiego i z Instytutem Studiów Klasycznych, Śródziemnomorskich i Orientalnych UW r zorganizowałam 12 warsztatów dla tłumaczy. Wielokrotnie wygłaszałam wykłady dla tłumaczy języka włoskiego

podczas Dolnośląskich Warsztatów dla Tłumaczy i w czasie warszawskich Repetytoriów dla Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych. Za moją długoletnią działalność na rzecz PT TEPIS w roku 2017 zostałam odznaczona przez Radę Naczelną PT TEPIS Brązową Odznaką za Zasługi dla Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych.

W marcu 2012 roku zorganizowałam wykłady z tłumaczeń pisemnych dla studentów ISKŚiO we współpracy z Dyrekcją Generalną ds. Tłumaczeń Pisemnych, Komisji Europejskiej Przedstawicielstwo w Polsce (wykładowcy: Izabela Zygmunt, Jacek Wasik).

W latach 2009-2016 organizowałam kilkakrotnie warsztaty metodyczne dla nauczycieli języka włoskiego we współpracy z krakowską księgarnią wydawnictw włoskojęzycznych i publikacji italianistycznych Italicus. Warsztaty te odbywały się w ISKŚiO i cieszyły się zainteresowaniem nauczycieli języka włoskiego z województwa dolnośląskiego, jak również studentów ISKŚiO.

W marcu 2012 roku na zaproszenie Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Łódzkiego odbyłam wizytę studyjną w ramach zadania „Italianistyka z translatoryką” projekt „Kształcenie kadr na potrzeby rynku flexicurity i gospodarki opartej na wiedzy – oferta kierunków humanistyczno-społecznych UŁ”, w czasie której przeprowadziłam trzydniowe warsztaty z zakresu przekładu specjalistycznego dla studentów italianistyki UŁ. Program ten był dofinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego;

W roku 2014, po zakończeniu realizacji projektu badawczego *Status przekładu w polisystemie peryferyjnej literatury dziecięcej. Perspektywa porównawcza na przykładzie literatury włoskiej i polskiej* razem z prof. Moniką Woźniak podjęłam decyzję o zorganizowaniu wystawy poświęconej włoskiej literaturze dziecięcej w Polsce. Dzięki poparciu naszej inicjatywy przez Włoski Instytut Kultury w Krakowie zorganizowane zostały dwie wystawy: w Krakowie i we Wrocławiu. W obu przypadkach byłam ich współkuratorem. W lipcu 2015 roku wystawa była pokazywana w Rabce-Zdroju podczas II Festiwalu Literatury Dziecięcej Rabka Festival 2015.

W marcu 2016 roku na zaproszenie Biblioteca Civica „Elio Parlamento“ z Occhieppo Inferiore (Biella, Włochy) wygłosiłam wykład pt. *La storia delle traduzioni polacche di „Le avventure di Pinocchio“ di C. Collodi* w ramach 18 Mostra del Libro per Ragazzi.

W roku 2016 uczestniczyłam ponadto w realizacji międzynarodowego projektu finansowanego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Cyber Akademia”, który miał na celu rozwinięcie kompetencji medialnych i komunikacyjnych i był przeznaczony dla osób pracujących w sektorze kultury w Polsce i za granicą.

5.7. Nagrody naukowe, stypendia, staże

2017 - Nagroda Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego za osiągnięcia naukowe

2015 - Nagroda Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego za osiągnięcia naukowe

2014 - Nagroda Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego za osiągnięcia organizacyjne

2014 - Staż naukowy realizowany w ramach programu operacyjnego Kapitał Ludzki (Sapienza Università di Roma, Włochy)

2012 - Staż naukowy Włoskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych (Università degli Studi del Piemonte Orientale, Vercelli, Włochy)

2010 - Nagroda Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego za osiągnięcia naukowe

2008 - Nagroda Rektora Wyższej Szkoły Studiów Międzynarodowych w Łodzi za osiągnięcia organizacyjne

2000-2001 – staż badawczy realizowany na Purdue University, West Lafayette, Indiana, USA

2000 - Stypendium naukowe Fundacji im. Stefana Batorego (Università degli Studi di Bologna, Bolonia, Włochy)

2000 - Stypendium naukowe Rządu Republiki Włoskiej (Università per Stranieri, Perugia, Włochy)

1998 - Stypendium naukowe Rządu Republiki Włoskiej (Università per Stranieri, Perugia, Włochy)

W latach 2010-2018 odbyłam 15 staży krótkoterminowych w ramach programu LLP-Erasmus.

Przedstawione powyżej działania i praktyki badawcze zamierzam kontynuować w najbliższej przyszłości. W moich planach naukowych jest nawiązanie ścisłej współpracy z włoskim ośrodkiem prężnie zajmującym się badaniami literatury dla dzieci i młodzieży w Maceracie. Ponadto będę zabiegała o dynamiczny i wielokierunkowy rozwój Centrum Badań Literatury dla Dzieci i Młodzieży na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wrocławskiego.

Wrocław, 14.08.2018

Katarzyna
Biernacka-Licznar